

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

וְיִוָּבֵן עַל-פִּי הַדּוֹגְמָא הַמְשַׁל מִהִנְהִיגַת הָאָב עִם בְּנוֹ, שְׂיֵשׁ בְּכַךְ
 שְׂנֵי אוֹפְנֵי הִנְהִיגָה שׁוֹנִים. דְּהֵנָּה, כְּאֲשֶׁר הִבֵּן הוּא בַר שְׂכָל
 וּמְסוּגֵל לַהֲבִין, וְשִׁיף לְהִנְהִיגָה מְסוּדֶרֶת עַל פִּי כִלְלִים בְּרוּרִים וּמוֹסְדִירִים
 כִּפִּי רְצוֹן הָאָב (בְּשִׁלְמוֹת כך שֶׁהֵבֵן מִמְּלֵא אֶת רְצוֹנוֹ שֶׁל הָאָב בְּצוּרָה
 מִלֵּאָה וּמוֹשְׁלֵמַת, אוּ בְּחִלְקוֹ, אוּ
 אֲפִילוּ פְחוֹת מִבְּחִלְקוֹ, בְּכֹל
 הָאוֹפְנִים הַלְלוּ, גַּם כֹּאשֶׁר הִנְהִיגַת הֵבֵן
 מִתְאִימָה לְרְצוֹן הָאָב רַק בְּמִידָה
 מְסוּיִימַת וְלֹא יוֹתֵר), אֲזִי מִתְנַהֵג
 הָאָב לְגַבֵּי חֵיחַס שְׁלוֹ אֵל הֵבֵן
 וּמְשַׁפֵּיעַ לְבָנוֹ לְפִי עֶרְךָ בְּהִתְאָם
 לְמִדַּת הַבְּנָתוֹ שֶׁל הֵבֵן שְׂכֵאמֹר הוּא
 בְּר־שְׂכֵל וּמְסוּגֵל לַהֲבִין וּלְפִי עֶרְךָ
 בְּהִתְאָם לְאוֹפֵן הִנְהִיגָתוֹ שֶׁל הֵבֵן,
 וְכֹכֵל שֶׁהִבְנָה וְהִנְהִיגָה שֶׁל הֵבֵן
 נְעֻלִית יוֹתֵר, כִּךְ הִשְׁפַּע שְׁהוּא מְקַבֵּל
 מִהָאָב הוּא רַב יוֹתֵר וְנַעֲלָה יוֹתֵר, וְאִם
 יֵשׁ חִסְרוֹן בְּהִבְנָה וּבִהִנְהִיגָה שֶׁל הֵבֵן
 הִדְבַר גֵּרוֹם חִסְרוֹן בְּמִדַּת הַהִשְׁפַּעָה
 שֶׁהָאָב מְשַׁפֵּיעַ לוֹ.
 אֵךְ כְּאֲשֶׁר הָאָב רוֹאֶה שֶׁהֵבֵן
 אֵינֹו שִׁיף אֵינֹו מְסוּגֵל לְעִנְיָנִים
 שֶׁל הַבְּנָה וְהִשְׁגָּה, וְאֵינֹו שִׁיף
 לְהִנְהִיגָה מְסוּדֶרֶת, הִנְהִיגָה
 שְׂתִּגְרוֹם נְחִת־רוּחַ לְאָב
 כְּתוּצָאָה מְכַךְ שְׁהִיא עַל פִּי הַכִּלְלִים וְעַל
 פִּי הַסֹּדֵר שֶׁתְּתַאִים לְרְצוֹן הָאָב, אֲזִי
 מִתְנַהֵג הָאָב כְּלִפֵּי הֵבֵן בְּדֶרֶךְ
 שְׂנֵיָה - שְׂמְשַׁפֵּיעַ לוֹ וְהָאָב נוֹתֵן
 לְבֵן רַב טוֹב מְבָלִי הִבְט וּמְבָלִי
 הַתְּחַשָּׁב כָּלֵל בְּמַעֲמֹד וּמְצַב
 הֵבֵן וְגַם כֹּאשֶׁר מְצַב הַהִבְנָה וְהִנְהִיגָה
 שֶׁל הֵבֵן אֵינֹו בְּהִתְאָם לְרְצוֹן הָאָב, אֵין
 הָאָב מְפַחֵית אֶת הִשְׁפַּע וְגַם אוּ הוּא
 נוֹתֵן לְבֵן רַב טוֹב, שְׂהִנְהִיגָה זוֹ
 שֶׁל הִשְׁפַּעָה מְבָלִי לְהַתְּחַשָּׁב בְּמַעֲמֹד
 וּמְצַבֹו שֶׁל הֵבֵן הִיא מְצַד זֶה
 שְׂהֵבֵן אֵינֹו שִׁיף לְהִנְהִיגָה
 בְּאוֹפֵן שֶׁל אֲתַעְרוּתָא-דְּלַעֲלָא
 שְׂפָאָה עַל-יַדֵּי אֲתַעְרוּתָא-דְּלַתְמָא
 כִּיוֹן שְׁאֵין לוֹ אֶת הִיכּוֹלוֹת
 וְהִכִּישְׁרוֹנוֹת הַנְּדוּרִים לְהַתְּעוֹרֵר בְּאֲתַעְרוּתָא-דְּלַתְמָא
 מְצִידוֹ שֶׁתְּפַעַל וְתַמְשִׁיךְ
 אֲתַעְרוּתָא דְּלַעֲלָא מְצַד אַבּוֹ.
 וְעַל-דֶּרֶךְ-זֶה כְּרוּמָה לְשֵׁנֵי הָאוֹפְנִים הָאִמּוּרִים שִׁישׁ בֵּיחַס בֵּין הָאָב לְבֵן

1 'נצאלים' ביטוי שמדגיש יותר את השייכות שלהם למקורם האלוקי, בשונה
 2 מ'נבראים' שהוא ביטוי שמדגיש יותר את מציאותם), בְּחִינַת 'אָרִיךְ
 3 אֲנִפִין', שְׂבִכְתֵר עַלְיוֹן הַנוֹכְרַת לַעֲלִיל (כֹּאחַת הַמְדְרִיגוֹת הַנְּעוּלוֹת בְּחִסְד
 4 שֶׁלמַעֲלָה) שְׂזָהוּ הַמְקוֹם שְׂעַד שָׂם וְלֹא יוֹתֵר מְצַעַת מְשַׁפֵּיעָה וְנוֹעַת'
 5 אֲתַעְרוּתָא-דְּלַתְמָא, הַתְּעוֹרוּרוֹת
 6 מִלְמַטָּה, מְצַד הָאֲדָם, וּכְמִשָּׁם מְחֹסֵד
 7 ד'אָרִיךְ אֲנִפִין נְמִשָּׁף יוֹרֵד וְנִשְׁפַע
 8 מִמַּטָּה עֲנִין הַחֲסִים (מִבְּחִינַת
 9 'מְחִיָּה חֲסִים'), לְפִי עֶרְךָ
 10 וְאוֹפֵן בְּהִתְאָם לְעִרְכָּה וּמִדַּתָּה שֶׁל
 11 הַתְּעוֹרוּתָא-דְּלַתְמָא הַתְּעוֹרוּרוֹת
 12 מִלְמַטָּה שְׂעַל-יַדֵּי עֲבוּדַת הָאָדָם
 13 לְמַטָּה, לְפַעְמִים בְּהוֹסְפָה,
 14 וְלְפַעְמִים חֲסִי-וְשִׁלּוֹם לְהַפָּךְ,
 15 בְּגִרְעוֹן¹¹ כְּלוֹמֵר, הַמְשַׁכַּת הַחֹסֵד
 16 בְּמִדְרִיגָה זוֹ שֶׁ'אֲתַעְרוּתָא דְּלַתְמָא'
 17 מְנַעַת לְשֵׁם תְּלוּיָהּ בְּמַעֲשֵׂיו שֶׁל הָאֲדָם,
 18 כִּךְ שֶׁמַּעֲשִׂים טוֹבִים גּוֹרְמִים תּוֹסַפַת
 19 בְּהִשְׁפַּעַת הַחֹסֵד, וְאֵילוֹ מַעֲשִׂים לֹא
 20 טוֹבִים גּוֹרְמִים גִּירְעוֹן וְהַפְּחַתָּה
 21 בְּהִשְׁפַּעַת הַחֹסֵד. אָמְנָם, יִשְׁנוּ
 22 עֲנִין וְאוֹפֵן נַעֲלָה יוֹתֵר
 23 בְּהַמְשַׁכַּת הַחֹסֵד הָאֲלוּקִי
 24 מִלְמַעֲלָה וִירִידָתוֹ מִמַּטָּה עַד
 25 לְהִשְׁפַּעַת עַל הַעוֹלָמוֹת וְהַנְּבִרָאִים
 26 הַתְּחַתּוֹנִים, שְׂהַמְשַׁכָּה הִיא
 27 מְעַצְמוֹת אוֹר מִדַּת חֹסֵדוֹ
 28 יְתַבָּרֵךְ, שְׁהִיא חֹסֵד עַלֵּיו נִאֲמַר
 29 "כִּי טוֹב חֹסֵדךָ", כְּמַבּוֹאֵר לַעֲלִיל,
 30 שְׂמְשָׁם מְבַחֵינָה זוֹ הַנְּקִרָאֵת 'הַחֹסֵד
 31 הַעֲצָמִי' נְמִשָּׁף יוֹתֵר הַהִמְשַׁכָּה
 32 וְהַהִשְׁפַּעָה שֶׁל הַחֹסֵד הִיא כְּרִיבּוֹי יוֹתֵר
 33 וְבוֹאֵפֵן נַעֲלָה יוֹתֵר וְשִׁלּוֹם לְפִי עֶרְךָ
 34 עֲבוּדַת הָאָדָם לְמַטָּה שְׁהִי זוֹ
 35 מְדִרְגָה שֶׁ'אֲתַעְרוּתָא דְּלַתְמָא' לֹא מְנַעַת
 36 לְשֵׁם מִלְכַחְתִּילָהּ וְלִכֵּן הַהִשְׁפַּעָה לֹא
 37 תְּלוּיָהּ בְּמַעֲשֵׂי הַתְּחַתּוֹנִים.
 38 אֵךְ עֲדִין אֵינֹו מוֹבֵן אֵיךְ
 39 יְכוּלִים הַנְּבִרָאִים הַתְּחַתּוֹנִים לְפַעוֹל
 40 שְׂתִּהְיֶה הַהִמְשַׁכָּה וְהַהִשְׁפַּעָה שֶׁל הַחֹסֵד הָאֲלוּקִי מְעַצְמוֹת אוֹר
 41 מִדַּת חֹסֵדוֹ יְתַבָּרֵךְ עַד לְמַטָּה, מֵאֲחַר שְׂזָהוּ הַדְרָגָה שֶׁל 'הַחֹסֵד
 42 הַעֲצָמִי' מְקוֹם כְּזֶה שְׂמַעֲשֵׂה הַתְּחַתּוֹנִים אֵינֹו נוֹגֵעַ וְאֵינֹו מְגִיעַ
 43 שָׂם וְאֵין לְמַעֲשֵׂיהֶם כֹּל הִשְׁפַּעָה עַל דְּרָגָה נְעֻלִית זוֹ?

11 במאמר הנ"ל: "במדה ומשקל כפי מעשה התחתונים אם טוב ואם רע לגרוע האור או שיתוסף בהמשכתו.. אם טובים מעשיהם ימשיכו תוספת חסדים.. ואם.. מעשיהם אשר לא טובים יגרמו גרעון כו".